

якого розкривається через поняття цивільно-правового договору, безсумнівно характеризується нормативним змістом, який відображається в правових нормах, що містяться в чинному Цивільному кодексі України, а також у змісті самого нормативного цивільно-правового договору. Саме це дозволяє виділити ініціативність сторін-учасників договору як нормативно закріплену основу сучасного виразу зобов'язального права як підгалузі сучасного цивільного права України.

ЛЕПЕХ С. М.

Львівський національний університет ім. Івана Франка,
доцент кафедри цивільного права та процесу,
кандидат юридичних наук, доцент

РОЗКРИТТЯ БАНКАМИ ІНФОРМАЦІЇ, ЯКА МІСТИТЬ БАНКІВСЬКУ ТАЄМНИЦЮ, НА ВИМОГУ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ЯК КЛІЄНТА БАНКУ

Гармонійний та стабільний розвиток банківської системи в Україні, забезпечення гарантій щодо реалізації законних інтересів клієнтами банків вимагає розробки найбільш оптимального належного правового регулювання суспільних відносин в цій сфері. В процесі реформування національного законодавства одним із найбільш важливих завдань є формулювання узгоджених підходів щодо створення таких механізмів функціонування цивільно-правових зобов'язань в банківській сфері, які б враховували особливості регулювання відповідних відносин нормами різних галузей права.

Загальні положення щодо банківської таємниці визначені ст. 1076 ЦК України, відповідно до ч. 1 якої банк гарантує таємницю банківського рахунка, операцій за рахунком і відомостей про клієнта. Відомості про операції та рахунки можуть бути надані тільки самим клієнтам або їхнім представникам. Іншим особам, у тому числі органам державної влади, їхнім посадовим і службовим особам, такі відомості можуть бути надані виключно у випадках та в порядку, встановлених законом.

Суб'єкти, які мають право безпосереднього звернення до банків щодо розкриття ними інформації, яка містить банківську таємницю, в повному чи обмеженому обсязі, визначені ч. 1 ст. 62 Закону України від 07.12.2000 року «Про банки і банківську діяльність» (далі — Закон). Насамперед, таке право має власник такої інформації, тобто відповідний клієнт банку. Зокрема, таким клієнтом може виступати фізична особа, якій банк надає кредитні, депозитні, розрахункові, інші послуги.

Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 62 Закону банк повинен розкрити банківську таємницю безпосередньо такій особі на її письмовий запит в повному обсязі, або з її письмового дозволу третім особам, визначеним нею, в повному чи обмеженому обсязі. Вимог щодо змісту таких запиту чи дозволу цим Законом не встановлено. Відповідно до п. 3.1 Правил зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці, затверджених постановою Правління НБУ від 14.07.2006 року письмовий запит та/або дозвіл клієнта про розкриття інформації, що містить банківську таємницю і власником якої є такий клієнт, складається за довільною формою. Письмовий запит (дозвіл) фізичної особи — клієнта банку має бути підписаний цією особою. Її підпис має бути засвідчений підписом керівника банку чи вповноваженою ним особою та відбитком печатки банку або нотаріально.

Запит та/або дозвіл клієнта може бути включений до договору про надання банківських послуг, що укладається між клієнтом і банком. У договорі також можуть бути визначені підстави та межі розкриття банком інформації, що становить банківську таємницю клієнта. Отже, в самому договорі про надання послуг банком, в окремому документі (письмовому дозволі), або довіреності можуть бути визначені треті особи, на вимогу яких банк у повному чи обмеженому обсязі може надати зазначену інформацію (наприклад, другий із подружжя, родичі, довірені особи, ін.).

Отже, один із подружжя не має права безпосереднього звернення із таким запитом до банку, якщо він не уповноважений на це другим із подружжя як клієнтом банку. Очевидно, що така норма не враховує особливостей правового режиму майна подружжя за сімейним законодавством. Права вимоги зобов'язального характеру, які виникають з договорів банківського вкладу чи банківського рахунку, укладених одним із подружжя за рахунок спільних коштів подружжя під час шлюбу, є їхнім спільним майном. Отже, відповідно для другого з подружжя, який не є клієнтом за такими договорами, необхідно передбачити в законодавстві можливість вимагати розкриття банківської таємниці щодо відповідних наявності рахунків та операцій за ними, не лише в судовому порядку, але й шляхом безпосереднього звернення до банку незалежно від волевиявлення, тобто згоди на це того з подружжя, який виступає клієнтом банку. Аналогічно має вирішуватись питання і щодо розкриття банківської таємниці щодо кредитних та інших послуг, наданих банком одному із подружжя, за зверненням другого з них. Таке право має бути надане в силу прямої вказівки закону, а не лише за письмовим дозволом самого клієнта. Такий підхід лише сприятиме належній реалізації та захисту майнових інтересів подружжя. Щодо осіб, які проживають однією сім'єю без реєстрації шлюбу, то навіть за умови наділення їх таким

правом в силу прямої вказівки закону, його практична реалізація буде значно утруднена. Більш оптимальним варіантом було б уточнення, що такі особи для розкриття банківської таємниці шляхом безпосереднього звернення до банку, за умови відсутності згоди того з них, який є клієнтом банку, мали би пред'являти письмовий договір про таке спільне проживання або рішення суду про встановлення факту перебування у фактичних шлюбних відносинах.

Отже, норми сімейного, цивільного та банківського законодавства потребують подальшого узгодження з метою створення найбільш оптимальних правових механізмів реалізації прав та інтересів фізичними особами в банківській сфері.

КОПИЛОВА Ж. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук, асистент

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ НА КООПЕРАТИВНІ КВАРТИРИ

Однією з розповсюджених похідних підстав виникнення права приватної власності фізичних осіб на квартири є повна виплата паю на кооперативні квартири.

Зараз порядок створення ЖБК, його діяльність, а також права і обов'язки його членів та членів їх сімей визначаються ЦК України (Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 40—44. — Ст. 356.), ЖК УРСР (Житловий кодекс УРСР : Закон від 30.06.1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1983. — Додаток до № 28. — Ст. 573.), Законом України (далі — ЗУ) «Про кооперацію» від 10.07.2003 р. (Про кооперацію : Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 5. — Ст. 35.), а також спеціальним законодавством, яке було прийнято у 80-х роках минулого століття: Примірний статут житлово-будівельного кооперативу, затверджений Постановою Ради Міністрів УРСР від 30.04.1985 р. № 186 (Про затвердження Примірного статуту житлово-будівельного кооперативу : Постанова Ради Міністрів УРСР від 30.04.1985 р. № 186 // ЗП УРСР. — 1985. — № 5. — Ст. 41.), Правила обліку громадян, які бажають вступити до ЖБК — Постановою Ради Міністрів УРСР від 05.06. 1985 р. № 228 (Про затвердження Правил обліку громадян, які бажають вступити до ЖБК :